

Research Paper

Principles governing the proceedings of government sanctions on commercial activities

Mehdi Sheikh Mahmoudi ¹ , Ghobad Ghorbanzadeh Haris ²

1- Assistant Professor, Department of Law, Tonkabon Branch, Islamic Azad University, Tonkabon, Iran

2- Graduated Of Law, Ramsar Branch, Islamic Azad University, Ramsar, Iran.

Receive:

22 July 2024

Revise:

26 August 2024

Accept:

7 September 2024

Published online:

21 September 2024

Abstract

The government penal organization, which is considered a quasi-judicial institution, is at the same time one of the important and effective institutions in the current state of the country's economy. will be The Government Punishment Organization has been proposed as a specialized institution in the field of dealing with economic violations such as high selling, hoarding, goods smuggling, etc., in line with a progressive criminal policy. This organization has a judicial-executive nature, but in terms of compliance with some interests, the management of this organization has been entrusted to the executive branch. One of the important and very decisive tasks of this institution in the framework of realizing the economic success of the country is to make the business environment healthy. On the other hand, the improvement of the employment environment, the continuous and accurate monitoring and control of pricing and rates by the State Penalty Organization are among the other duties of the State Penalty Organization, which will lead to the improvement of the business environment and the realization of the resistance economy. In this organization, proceedings are carried out in two primary and appellate committees, which deal with the foreseen violations according to the law, but since the heads of the branches of the Punishment Organization do not have sufficient expertise and are not graduates of law and judicial sciences, and without judicial notification and without Internships enter this field. Many lawyers believe that the aforementioned organization will undoubtedly face challenges in various stages of investigation, prosecution, issuance and execution of the sentence, and the principles and fair procedures of the criminal procedure and the constitution will not be observed.

Keywords:

Government sanctions, commercial activities, fair trial.

Please cite this article as (APA): Sheikh Mahmoudi, M, GhorBanzadeh Haris, G.(2024). Principles governing the proceedings of government sanctions on commercial activities. *Journal of Business law and economics*, (1) 1, 1-14.

Sponsored by: Institute of Somamos Publications	https://doi.org/10.22034/jble.2024.207798	
Corresponding Author: Mehdi Sheikh Mahmoudi	https://orcid.org/0000-0003-1051-3590	
Email: Sheikhmahmoudi@iau.ac.ir	This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License .	

مقاله پژوهشی

اصول حاکم بر دادرسی تعزیرات حکومتی بر فعالیتهای تجاری

مهدی شیخ محمودی^۱ , قباد قربانزاده هریس^۲

۱- استادیار گروه حقوق، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران.

۲- دانش‌آموخته حقوق، واحد رامسر، دانشگاه آزاد اسلامی، رامسر، ایران.

<p>چکیده</p> <p>سازمان تعزیرات حکومتی که یک نهاد شبه قضایی محسوب می‌شود، در عین حال از نهادهای مهم و اثرگذار در شرایط فعلی اقتصاد کشور است که اگر وظایفی که برای این نهاد تأثیرگذار تعریف شده به درستی اجرا شود گام مهمی در راستای رونق اقتصادی و فعالیتهای تجاری کشور برداشته خواهد شد. سازمان تعزیرات حکومتی به عنوان نهادی تخصصی در زمینه مقابله با تخلفات اقتصادی چون گران‌فروشی، احتکار، قاچاق کالا، و... در راستای یک سیاست جنایی مترقی مطرح شده است. این سازمان ماهیتی قضایی - اجرایی دارد اما به لحاظ رعایت برخی مصالح، مدیریت این سازمان به قوه مجریه سپرده شده است. یکی از وظایف مهم و بسیار تعیین کننده این نهاد در چارچوب محقق شدن توفیقات اقتصادی کشور سالم سازی محیط کسب و کار است. از دیگر سو، بهبود فضای اشتغال، نظارت و کنترل دقیق و مستمر قیمت‌گذاری‌ها و نرخ‌گذاری‌ها توسط سازمان تعزیرات حکومتی از دیگر وظایف سازمان تعزیرات حکومتی است که خود به بهبود فضای کسب و کار و تحقق اقتصاد مقاومتی منجر شود. در این سازمان دادرسی در دو هیأت بدوی و تجدیدنظر صورت می‌پذیرد که مطابق قانون به تخلفات پیش‌بینی شده رسیدگی می‌کنند، اما از آن جا که رؤسای شعب سازمان تعزیرات، تخصص کافی را نداشته و فارغ التحصیلان حقوق و علوم قضایی نیستند و بدون ابلاغ قضایی و بدون دوره کارآموزی وارد این عرصه می‌شوند بسیاری از حقوق‌دانان معتقدند سازمان مذکور در مراحل مختلف تحقیق، تعقیب، صدور و اجرای حکم بی‌گمان با چالش روبرو خواهد شد و اصول و تشریفات عادلانه آیین دادرسی کیفری و قانون اساسی رعایت نخواهد گردید.</p>	<p>تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۵/۰۱</p> <p>تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۶/۰۵</p> <p>تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۶/۱۷</p> <p>تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۳/۰۶/۳۱</p> <p>کلید واژه‌ها: تعزیرات حکومتی، فعالیت‌های تجاری، دادرسی عادلانه.</p>
---	--

لطفاً به این مقاله استناد کنید (APA): شیخ محمودی، مهدی؛ قربانزاده هریس، قباد. (۱۴۰۳). اصول حاکم بر دادرسی تعزیرات حکومتی بر فعالیتهای تجاری. دانشنامه حقوق کسب و کار و اقتصاد، ۱(۱) ۱-۱۴.

	https://doi.org/10.22034/jble.2024.207798	تحت حمایت: موسسه انتشاراتی سماپوس
	https://orcid.org/0000-0003-1051-3590	نویسنده مسئول: مهدی شیخ محمودی
	این مقاله تحت شرایط https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.fa قابل بازنشر است.	ایمیل: Sheikhmahmoudi@iaua.ac.ir

مقدمه

تجزیرات حکومتی به عنوان یک مرجع اختصاصی رسیدگی به تخلفات اقتصادی، در مفهوم عام پدیده‌ای تازه و بدیع نبوده و از صدر اسلام تا کنون تحت عناوین و تعابیر مختلف در حکومت‌های اسلامی وجود داشته و در سایر نظام‌های حقوقی شناخته شده دنیا نیز متناسب با تشکیلات قضایی و اجرایی جایگاه خاصی داشته و دارد. در کشور ایران نیز بعد از پیروزی انقلاب اسلامی و تقریباً در آغاز جنگ تحمیلی بحث تجزیرات حکومتی به معنی اخص کلمه برای جلوگیری از وقوع تخلفات عدیده‌ای که در زمینه مسایل اقتصادی با توجه به وضعیت بحرانی کشور در آن زمان به وقوع می‌پیوست پایه‌ریزی شد. بر همین اساس در ابتدای سال ۱۳۶۲ بنا به درخواست نخست وزیر وقت از محضر حضرت امام خمینی (ره) در خصوص اجازه قیمت‌گذاری کالاها از طرف دولت و نیز مبارزه با گران‌فروشی توسط دولت، کسب تکلیف گردید که با توجه به شرایط موجود اجازه آن توسط ایشان به دولت داده شد. در همین راستا کمیسیون‌هایی تحت نظارت وزارت کشور به نام کمیسیون‌های امور تجزیرات حکومتی تشکیل و به کلیه تخلفاتی که به نحوی جنبه اقتصادی داشت رسیدگی می‌نمود. پس از پایان جنگ تحمیلی حضرت امام (ره) طی نامه‌ای حق تجزیرات حکومتی را از دولت سلب و مجمع تشخیص مصلحت نظام را مأمور به تصمیم‌گیری در این زمینه نمودند. مجمع تشخیص مصلحت نظام نیز در مورخ ۶۷/۱۲/۲۳ با تصویب دو قانون تحت عنوان قانون تجزیرات حکومتی و قانون تجزیرات حکومتی امور بهداشتی درمانی، رسیدگی به تخلفات بخش غیردولتی را به محاکم انقلاب اسلامی و بخش دولتی را به کمیسیون‌های تحت نظارت وزارت کشور محول نمود. این امر تا اواسط سال ۱۳۷۳ ادامه داشت؛ لیکن به لحاظ ضرورت کنترل دولت بر امور اقتصادی و لزوم هماهنگی مراجع قیمت‌گذاری و توزیع کالا و خدمات و اجرای مقررات و ضوابط مربوط به آن، با تصویب ماده واحده قانون اصلاح قانون تجزیرات حکومتی مصوب ۱۳۷۳/۷/۱۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام، کلیه امور تجزیرات حکومتی بخش دولتی و غیردولتی، اعم از بازرسی و نظارت، رسیدگی و صدور حکم قطعی و اجرای آن به دولت (قوه مجریه) محول گردید، تا بر اساس قانون تجزیرات حکومتی مصوب ۶۷/۱۱/۲۳ اقدام نمایند که این امر نیز تا کنون ادامه دارد.^۱

با تصویب قانون حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان در ۱۵ مهر ۱۳۸۸ مجلس شورای اسلامی، رسیدگی به تخلفات مندرج در این قانون و همچنین رسیدگی به تخلفات افراد صنفی موضوع قانون نظام صنفی کشور که از ۲۴ اسفند ۱۳۸۲ از صلاحیت سازمان انتزاع و در هیأت‌های بدوی مستقر در سازمان بازرگانی مورد رسیدگی قرار می‌گرفت دوباره به سازمان تجزیرات حکومتی محول گردید.

نخستین هدف این سازمان نیز برقراری عدالت اقتصادی در راستای امنیت حقوق مصرف‌کننده و جلوگیری از اجحاف حقوق شهروندی و مبارزه با افراد سودجو و فرصت‌طلب می‌باشد. پرونده‌های این سازمان با شکایت اشخاص حقیقی یا حقوقی و یا با گزارش سازمان صنعت، معدن و تجارت (بازرگانی سابق) و سازمان حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان و یا سایر مراجع قضایی، دولتی، انتظامی و همچنین اعلام اطلاعات و اخبار، گزارش مردمی، شروع و توسط شعب مربوطه رسیدگی و موکول به صدور رأی می‌شوند.

حمایت از اقشار آسیب‌پذیر و جلب اعتماد مردم به سازمان جزو راهبردهای مهم این سازمان است. مبارزه با مفاسد اقتصادی، نقش کلیدی در پیشگیری از قاچاق کالا، گران‌فروشی، احتکار و... دارد. در عین حال فعالیت‌های سازمان مذکور موجب ارتقاء سازمان به عنوان سازمانی پویا و چابک و ارتقاء بهبود نظام برنامه‌ریزی متناسب با چشم‌انداز سازمان جهت شکوفایی انواع فعالیت‌های تجاری دارد. برنامه‌ریزی معطوف به عمل، تثبیت نظام راهبردی و کنترل و اصلاح برنامه از جمله دیگر چشم‌اندازهای

۱- مجموعه مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام، ص ۸۱-۸۲.

راهبردی سازمان به شمار می‌رود. آنچه مسلم است، توسعه دانش حقوقی پرسنل، پیگیری برای روزآمدن قوانین و توسعه بهره‌مندی از فناوری‌های نوین از جمله راهبردها و چشم‌اندازهای دیگر در حوزه حقوق محسوب می‌شود.^۱

۱- فلسفه تشکیل سازمان تعزیرات حکومتی

تعزیرات حکومتی نقش غیرقابل انکاری در جلوگیری از هرج و مرج اقتصادی و بررسی پرونده‌های متخلفان اقتصادی و برخورد با برخی تخلفات اقتصادی از جمله قاچاق کالا و ارز، کم‌فروشی، و احتکار، گران‌فروشی و... دارد. با تحقق و اجرایی شدن وظایف محوله به تعزیرات حکومتی رونق اقتصادی، سلامت و شادابی بازار و اقتصاد به شکل چشم‌گیری خود را نشان می‌دهد و موجب می‌شود فعالیت‌های تجاری در فضایی سالم روند رشد خود را پی بگیرد. با توجه به اعلام سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی توسط مقام معظم رهبری، تعزیرات حکومتی نقش مهم‌تر و وظایف سنگین‌تری نسبت به کنترل بازار و اقتصاد دارد. پاکسازی محیط کسب و کار، جلوگیری از بهم ریختگی اقتصادی در بازار و سالم‌سازی بازار و اقتصاد را از دیگر وظایف این سازمان به شمار می‌آید. یکی از اقدامات مفید این سازمان در راستای سالم‌سازی فضای اقتصادی انجام داده، اقدام به تدوین برنامه پنج ساله علمی، منطقی و کاربردی از سال ۸۹ بوده. این برنامه در سه محور اصلی کاهش مدت زمان رسیدگی به پرونده‌ها، مختومه کردن پرونده‌ها و اجرای احکام در ۲۲ شاخص تدوین و از ابتدای سال ۹۰ به اجرا در آمد. با توجه به مطالب مارالذکر، شاید بتوان گفت فلسفه اصلی تشکیل این سازمان برقراری عدالت قضایی با مبارزه با انواع تخلفات مذکور در قانون و کمک به اقتصاد کشور و پیشگیری از تخلفات است. از دیگر سو، از عمده دیگر دلایل تشکیل این سازمان می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد:

- ۱- تشدید برخی مشکلات اقتصادی ناشی از اجرای برنامه دوم توسعه.
- ۲- ناکارآمدی سیاست‌ها و طرح‌های قبلی مبارزه با گران‌فروشی در عمل.
- ۳- سوءاستفاده برخی افراد فرصت طلب و سودجو از شرایط بازار.
- ۴- ناتوانی دستگاه قضایی در برخورد موثر با تخلفات اقتصادی.
- ۵- نداشتن پوشش جغرافیایی کافی طرح‌های قبلی مبارزه با تخلفات اقتصادی.
- ۶- لزوم اعمال کنترل و نظارت دولت بر سیستم اقتصادی کشور.
- ۷- لزوم حمایت دولت از حقوق مصرف‌کننده با توجه به درصد بالای تورم موجود در جامعه.
- ۸- ضرورت اعمال حاکمیت دولت بر امور مختلف از جمله امور اقتصادی.
- ۹- لزوم وحدت مدیریت در امر برخورد با تخلفات اقتصادی.
- ۱۰- افزایش سرعت رسیدگی با ساده کردن رویه‌ها و تشریفات رسیدگی.
- ۱۱- فراهم آوردن شرایط بررسی تخصصی و کارشناسانه تخلفات اقتصادی.^۲

۱- مرکز اسناد انقلاب اسلامی، فرهنگنامه نهادهای انقلاب اسلامی، مدخل "سازمان تعزیرات حکومتی" از محمد زرنگ، در دسترس در پایگاه دانشنامه‌های انقلاب اسلامی و تاریخ ایران، بازیابی: ۲۰ مهرماه ۱۳۹۲.

۲- میرزایی، علیرضا، محشی قوانین و مقررات مربوط به تعزیرات حکومتی، انتشارات بهنامی، ۱۳۹۲، ص ۷۹.

۲-اهداف و وظایف سازمان تعزیرات حکومتی

در سازمان تعزیرات حکومتی، کارکنان ستادی با توجه به جایگاه سازمانی خود اغلب در برنامه‌ریزی‌های کلان و سیاست‌های سازمانی ایفای نقش می‌کنند. با توجه به نقش کلیدی این سازمان در روند شکل‌گیری اقتصاد سالم و فعالیت‌های تجاری مطابق با قانون دارد، مأموریت و اهداف بسیاری برای خود پیش‌بینی کرده است که دست‌اندر کاران این سازمان با پیش‌بینی سیاست‌های راهبردی، در چشم‌انداز این اهداف پیش‌بینی کرده‌اند. مأموریت یا اهداف کلان این سازمان را می‌توان در پنج محور کلی ذیل به اختصار برشمرد که شامل:

الف- رسیدگی به کلیه تخلفات اقتصادی بخش‌های دولتی و غیردولتی در محدوده عناوین مصرحه در قانون تعزیرات حکومتی
قانون تعزیرات حکومتی ۶۷/۱۲/۲۳:

- ۱- گرانفروشی ۲- کم فروشی و تقلب ۳- احتکار ۴- عرضه خارج از شبکه ۵- عدم درج قیمت ۶- اخفاء و امتناع از عرضه کالا ۷- عدم صدور فاکتور ۸- عدم اجرای ضوابط قیمت‌گذاری و توزیع ۹- عدم اجرای تعهدات وارد کنندگان ۱۰- نداشتن پروانه کسب ۱۱- نداشتن پروانه بهره‌برداری واحدهای تولیدی ۱۲- فروش ارزی - ریالی ۱۳- فروش اجباری ۱۴- عدم اعلام موجودی کالا ۱۵- قرار گرفتن کالا به طور عمد در اختیار اشخاص غیر واجد شرایط قانون نظام صنفی مصوب ۱۳/۴/۱۳۵۹: ۱- عدم انطباق اجرت دریافتی با خدمات ارائه شده ۲- عدم رعایت نظامات صنفی از سوی فرد صنفی ۳- اعلام حراج و تبلیغ آن بر خلاف واقع ۴- عدم ارائه صورت‌حساب به خریدار ۵- عدم حفظ و ارائه صورتحساب عمده فروش از سوی فروشنده ۶- عدم درج قیمت ۷- عدم تطبیق مشخصات کالا با نرخ اعلامی ۸- گرانفروشی و کم‌فروشی ۹- اخفا و امتناع از فروش کالا ۱۰- احتکار ۱۱- رسیدگی به تخلفات موضوع قانون تعزیرات حکومتی امور بهداشتی و درمانی.

ب- قانون تعزیرات حکومتی امور بهداشتی و درمانی ۱۳۶۷/۱۲/۲۳:

- ۱- ایجاد موسسات پزشکی غیرمجاز توسط اشخاص فاقد صلاحیت ۲- ایجاد موسسه پزشکی توسط افراد متخصص بدون پروانه ۳- خودداری بیمارستان‌ها از پذیرش بیماران اورژانس ۴- ارائه خدمات مازاد بر احتیاج به منظور سود جویی و دخل و تصرف در صورتحساب و اضافه دریافتی تعرفه ۵- بکارگیری متخصصین حرفه‌های پزشکی و پیراپزشکی فاقد مجوز قانونی کار در موسسات پزشکی ۶- بکارگیری متخصصین پزشکی و پیراپزشکی فاقد مجوز در محل غیرمجاز ۷- بکارگیری افراد فاقد صلاحیت حرفه‌ای در موسسات پزشکی ۸- ترک موسسه پزشکی توسط مسوول فنی و پزشکی کشیک ۹- عرضه و فروش داروهای فاقد پروانه ساخت و یا مجوز ورود توسط داروخانه ۱۰- تاسیس داروخانه بدون پروانه تاسیس ۱۱- فروش دارو بدون حضور مسوول فنی ۱۲- عدم حضور مسوول فنی داروخانه در ساعات مقرر ۱۳- تهیه دارو توسط داروخانه خارج از شبکه‌های تعیین شده توزیع دارو ۱۴- ارائه دارو بدون نسخه پزشک ۱۵- عدم درج قید قیمت دارو بر روی نسخه ۱۶- عدم ممهور نمودن نسخه به مهر داروخانه ۱۷- نگهداری و فروش داروهای فاسد یا تاریخ گذشته ۱۸- عرضه و فروش کالاهایی غیر از دارو، لوازم بهداشتی، آرایشی و شیر خشک و لوازم مصرفی پزشکی در داروخانه ۱۹- گرانفروشی لوازم آرایشی، بهداشتی و اقلام مجاز دیگر در داروخانه ۲۰- خودداری از عرضه کالا از سوی داروخانه ۲۱- عدم ارائه خدمات در ساعات مقرر از سوی داروخانه ۲۲- عرضه لوازم و ملزومات پزشکی، دندانپزشکی و آزمایشگاهی که بوسیله ارز دولتی تهیه شده بدون ارائه فاکتور و یا بیش از قیمت رسمی ۲۳- در اختیار قرار دادن اقلام توزیعی توسط

شرکت‌های مربوطه بر خلاف ضوابط اعلام شده ۲۴- تحویل کالا بدون ارایه فاکتور و بیش از قیمت رسمی توسط شرکت‌های توزیع ملزومات پزشکی و دندانپزشکی و آزمایشگاهی ۲۵- عرضه مواد خوردنی، آشامیدنی و ... بدون علامت و مجوزهای لازم از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ۲۶- عدم حضور مسوول فنی در تولید مواد غذایی، آرایشی و بهداشتی ۲۷- عدم حضور مسوول فنی در کلیه مراحل تولید ۲۸- عدم نصب برچسب اطلاعات، بر روی محصولات تولیدی ۲۹- عدم رعایت فرمول تایید شده در پروانه ساخت از سوی تولید کنندگان ۳۰- عرضه کالاهای فاقد پروانه ساخت و مجوز ورود ۳۱- عرضه کالای غیربهداشتی توسط فروشگاه‌ها و سایر اماکن ۳۲- عدم رعایت مقررات بهداشتی محیطی از سوی مرکزی مانند کارخانجات و کارگاه‌های تهیه و توزیع مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی، بهداشتی، اماکن عمومی، مراکز بهداشتی، درمانی، مراکز آموزش و پرورشی، محل‌های نگهداری و پرورش دام و طیور و کشتارگاه‌ها که ملزم به رعایت ضوابط و مقررات بهداشت محیطی می‌باشند.^۱

ج- صلاحیت ثانویه در رسیدگی به جرایم قاچاق کالا و ارز موضوع قانون نحوه اعمال تعزیرات حکومتی راجع به قاچاق کالا و ارز و آیین‌نامه مربوطه.

د- رسیدگی به تخلفات مربوط به کسری کوپن و کالاهای اساسی (مصوبه ستاد پشتیبانی برنامه تنظیم بازار) در محدوده مواد ۵ و ۱۷ قانون تعزیرات حکومتی.

ه- رسیدگی به تخلفات عدم ایفای تعهدات صادر کنندگان (مصوبه ستاد پشتیبانی برنامه تنظیم بازار).^۲

هر یک از این تخلفات می‌تواند باعث اختلال در اجرای قانون، ایجاد فرهنگ قانون‌گریزی، اختلال در تجارت رسمی، گسترش اقتصاد زیرزمینی، کاهش سطح معیشت، انتقال فشار مالیاتی بر بخش رسمی اقتصاد، هدر رفتن منابع ملی، کاهش سرمایه‌گذاری، تضعیف تولید، کاهش نرخ رشد اقتصادی، کاهش درآمد دولت، ایجاد اختلال در برنامه‌ریزی‌های اقتصادی و چرخش پول خارج از نظام ارزی، تنزل و کاهش قیمت صادرات قانونی، متضرر شدن یا ورشکستگی تولیدکنندگان و کاهش درآمد و عواید گمرکی شود که تمامی موارد مذکور نتایج بسیار زیان‌بار و جبران نشدنی بر پیگره انواع فعالیت‌های تجاری خواهد گذاشت.^۳

۳- روند دادرسی عادلانه در سازمان تعزیرات حکومتی

به موجب قانون، تخلفاتی از قبیل کم‌فروشی، گرانفروشی، احتکار، تقلب، عدم درج قیمت و... مشمول تعزیرات حکومتی قرار گرفت. بعدها به موجب آیین‌نامه، نحوه‌ی رسیدگی کمیسیون تعزیرات حکومتی، رسیدگی به تعزیرات حکومتی غیردولتی در صلاحیت دادگاه‌ها و دادرهای انقلاب قرار گرفت و رسیدگی به تعزیرات حکومتی بخش دولتی تابع مقررات خاصی قرار گرفت.^۴

۱- عباسی، محمود، تعزیرات حکومتی امور بهداشتی و درمانی، انتشارات حقوقی، ۱۳۸۲، ص ۹۴.

۲- به نقل از سایت تعزیرات حکومتی، قابل دسترس در: www.tazirat.gov.ir

۳- طیبیان، محمد، اقتصاد کالا، نشر بازتاب، آذر ۸۸.

۴- مجموعه قوانین سال ۱۳۶۹، ص ۳۶۶.

۳-۱- تعیین صلاحیت هیأت بدوی

تشخیص صلاحیت یا عدم صلاحیت هر شعبه نسبت به پرونده‌ای که به آن ارجاع شده است با همان شعبه است. شعبه مارالذکر در روند رسیدگی، در صورت وجود شرکا یا معاونین در پرونده و یا در صورت وجود تخلفات متعدد از یک نفر، به تمامی آنها، توأمان و یکجا رسیدگی خواهد کرد. چنانچه شخصی در چند حوزه مرتکب تخلف شود در حوزه‌ای رسیدگی می‌شود که تخلف شدیدتر در حوزه کاری آن صورت گرفته است و اگر تخلفات از یک درجه باشد در محل اقامت متخلف یا محل اشتغال وی به پرونده رسیدگی خواهد شد و به مجازات هر یک از عناوین مختلفی که انجام داده است، محکوم خواهد شد.^۱

شعب تعزیرات مکلفند متهم را برای حضور در جلسه رسیدگی و ارایه دفاعیات احضار کنند؛ اما در صورتی که متهم با وجود ابلاغ احضاریه، در وقت مقرر در شعبه حضور پیدا نکند، شعبه اقدام به رسیدگی و صدور رای غیابی خواهد کرد. ولی پیش از جلسه رسیدگی و در صورت وجود شواهد و قراینی که حکایت از توجه اتهام به متهم کند، شعبه رسیدگی کننده می‌تواند با توجه به وضع متهم یکی از قرارهای کیفری را که حتی‌الامکان منجر به بازداشت متهم نشود، صادر کند. در تمامی مراحل رسیدگی، طرفین پرونده حق استفاده از وکیل را دارند که حقوق و تکالیف و کلا مطابق مقررات مربوط به وکالت است.^۲

با عنایت به اینکه آرای شعب بدوی باید مستند به مواد قانون و مقررات مربوطه باشد، این شعب مکلفند بر طبق قوانین و مقررات جاری و در حدود صلاحیت‌های قانونی رسیدگی به تخلفات افراد صنفی و غیرصنفی، در صورت عدم فسخ معامله و مطالبه خسارت ناشی از مصرف همان کالا یا خدمات، علاوه بر مجازات قانونی، میزان خسارت ناشی از وقوع تخلف را در رای قید و محکوم علیه را مکلف به پرداخت آن کنند. همچنین در صورت وجود عیب یا نقص در کالا و خدمات، شعبه رسیدگی کننده باید موضوع را به کارشناس ذی صلاح ارجاع دهد.

مطابق آیین‌نامه این سازمان، محدوده عمل شعب بدوی و تجدیدنظر، شامل مواردی از قبیل گران‌فروشی، کم‌فروشی و تقلب، احتکار، عرضه خارج از شبکه، عدم درج قیمت، اخفا و امتناع از عرضه کالا، عدم صدور فاکتور، عدم اجرای ضوابط قیمت‌گذاری و توزیع، عدم اجرای تعهدات واردکنندگان در قبال دریافت ارز و خدمات دولتی، نداشتن پروانه کسب واحدهای صنفی، نداشتن پروانه بهره‌برداری واحدهای تولیدی، فروش ارزی، فروش اجباری و عدم اعلام موجودی کالا می‌شود. اما با توجه به پیش‌بینی راه‌های جدید طرح شکایت در این مراجع، باید صلاحیت این شعب را فراتر از تخلفات مذکور در قانون تعزیرات در نظر گرفت و آن را شامل موارد مذکور در قانون نظام صنفی و آیین‌نامه اجرایی آن نیز دانست.^۳

۳-۲- رسیدگی تجدیدنظر

اشخاص ذیل حق تجدیدنظرخواهی از آرای شعب بدوی را دارند:

رؤسای سازمان‌های حمایت و تعزیرات حکومتی، اعضای کمیسیون هماهنگی امور تعزیرات در استان و شهرستان مربوط، شاکی (حقیقی - حقوقی) یا وکیل قانونی وی در صورت براءت یا منع پیگرد یا در مواردی که جبران خسارت وارد شده در حکم لحاظ

۱ - تولیت، سید عباس، صلاحیت عام محاکم دادگستری و صلاحیت شعب تعزیرات حکومتی، دیدگاه‌های حقوقی، ۱۳۷۹، شماره ۱۷ و ۱۸، ص ۱۲.

۲- اعظمی چهاربرج، حسین - محمدزاده، علی؛ نحوه عملی رسیدگی در شعب سازمان تعزیرات حکومتی (بدوی - صنفی) (کلیات الی قرارهای تامین)، ۱۳۹۲، ص ۱۲۹.

۳- یعقوبی، عبداله‌اشم، روش رسیدگی عملی به پرونده‌ها در شعب سازمان تعزیرات حکومتی به نضمام قانون تعزیرات حکومتی، انتشارات فردوسی، ۱۳۸۱، ص ۴۷.

نشده باشد، محکوم علیه (حقیقی - حقوقی) یا وکیل قانونی وی، رییس انجمن‌های حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان مربوط در صورتی که مرجع شکایت انجمن باشد و رییس شورای اصناف و رییس مجمع امور صنفی در صورتی که مرجع شکایت اتحادیه یا مدیر بازرسی و نظارت اصناف باشد.

مهلت تجدیدنظر خواهی برای محکوم علیه و شاکی ۱۰ روز از تاریخ ابلاغ و نسبت به سایر اشخاص ۳ ماه از تاریخ ابلاغ است. همچنین روسای سازمان‌های حمایت و تعزیرات حکومتی در مواردی که آرای قطعی را خلاف قانون بدانند، می‌توانند از وزیر دادگستری طرح موضوع را در شعب عالی تجدیدنظر تقاضا کنند. محکوم علیه نیز در صورتی که میزان جریمه صادر شده بالاتر از ۲۰ میلیون ریال باشد، می‌تواند طرح موضوع در شعب عالی تجدیدنظر را تقاضا کند. گفتنی است این مبلغ بر اساس نرخ تورم سالانه بنا به پیشنهاد وزارت بازرگانی و تأیید هیات وزیران قابل تعدیل است. افزون بر این، رئیس شورای اصناف کشور در مواردی که مرجع شکایت اتحادیه یا مدیر بازرسی و نظارت اصناف باشد و رییس انجمن ملی حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان در مواردی که مرجع شکایت انجمن باشد، حق درخواست طرح موضوع در شعب عالی تجدیدنظر را خواهند داشت.^۱

از امتیازات طلایی سازمان تعزیرات حکومتی پیش‌بینی شعب بسیار می‌باشد. در این شعب رییس شعبه به همراه اکیپ بازرسی به نظارت می‌پردازد و تخلفی را که در این حالت مورد رسیدگی قرار می‌دهد حکم جرایم مشهود را دارد. شعب بسیار یکی از ایده‌آل‌های سیستم قضایی به شمار می‌رود. تخلفات با توجه به این که در مرعی قاضی مورد روئیت و رسیدگی قرار می‌گیرند می‌تواند از نظر بار اثبات ادله و تشریفات رسیدگی بسیار خلاصه و بسیار عادلانه منجر به صدور رای گردد. متأسفانه اشاره آیین‌نامه در این باره بسیار کوتاه و ناکافی است. این مهم چنان ارزشی دارد که بایستی به طور جداگانه آیین‌نامه‌ای برای آن تنظیم نمود. رسیدگی به تخلفات در سازمان تعزیرات حکومتی در دو مرحله کلی بدوی و تجدیدنظر صورت می‌پذیرد. رسیدگی بدوی می‌تواند ابتدا با گزارش سازمان‌های بازرگانی، گزارش اتحادیه و واحدهای بازرسی و نظارت مجامع امور صنفی، گزارش انجمن‌های حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان، گزارش سازمان بازرسی کل کشور و سایر مراجع قضایی و دولتی و انتظامی و شکایت اشخاص حقیقی یا حقوقی به جریان افتد. در همین راستا در صورت شکایت اشخاص حقوقی یا حقیقی و گزارش سازمان بازرسی کل کشور و سایر مراجع قضایی، دولتی و انتظامی، شعب بدوی یک نسخه از گزارش ارایه شده را به سازمان‌های بازرگانی ارسال می‌کنند تا حداکثر ظرف ۱۵ روز نظرات کارشناسی خود را به شعبه مربوط منعکس کنند. هرچند امکان طرح شکایت اشخاص حقیقی و حقوقی در شعب بدوی تعزیرات امکان پذیر است، اما این ایراد وارد است که همین موضوع خود مانع از رجوع مردم به انجمن‌های حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان خواهد بود و به نوعی فلسفه تشکیل این انجمن‌ها را در این زمینه زیر سوال خواهد برد و به فعالیت‌های تجاری اشخاص لطمه خواهد زد.

۴- مبارزه با قاچاق کالا در پرتو فعالیت‌های تعزیرات حکومتی

بزه قاچاق کالا به عنوان یکی از مهم‌ترین مصادیق بزهکاری اقتصادی، آسیب‌های جبران ناپذیری به نظام اقتصادی کشور ما از طریق ایجاد مانع در سرمایه‌گذاری‌های مولد، تضعیف رقابت‌های ناسالم تجاری و در نهایت گسترش اقتصاد پنهان وارد می‌سازد. قاچاق در مقیاس وسیع می‌تواند بهینه‌سازی نظام تولید، توزیع و مصرف را با شکست روبرو نماید و ساز و کارهای مالی و پولی نظام اقتصادی را ناکارآمد جلوه دهد. برهم زدن توازن تجاری و عدم تحقق انتظارات دولت ثمره افزایش هزینه واردات به کشور است. همچنین ورود کالاهای غیرضروری و غیرمؤثر بر فشرده‌گی رقابت صنایع ملی در بازار داخلی اثر منفی دارد. پیامد دیگر

۱- روزنامه حمایت ۱۳۹۳/۳/۱۹.

قاچاق، افزایش نرخ ارز در بازار آزاد به علت افزایش تقاضای آن برای واردات غیرقانونی کالا است. بخش مهمی از توازن ارزش پول ملی در برابر ارز، در بازار غیررسمی وابسته به قاچاق است. تجارت غیرقانونی به پول رسمی کشور فشار آورده و اثرات تورمی به دنبال دارد.^۱ دولت برای کمک به رشد اقتصادی و صنعتی کشور، غالباً سیاست‌های حمایتی از صنایع داخلی خصوصاً صنایع نوپا را اتخاذ می‌کند که نقش سازمان تعزیرات حکومتی در این راستا بسیار پررنگ می‌باشد.^۲

قاچاق کالا همچنین می‌تواند سیاست‌های تجاری دولت را برهم زند. دولت با در نظر گرفتن ملاک‌هایی از قبیل سپرده‌های ارزی، درآمدی ارزی سالیانه و نیازهای وارداتی کشور و ... یک سری سیاست‌های تجاری و اقتصادی اتخاذ می‌کند که بر مبنای آن، حجم و ارزش صادرات و واردات کشور معین می‌شود. اما پدیده قاچاق اهداف مذکور را غیرقابل تحقق می‌نماید.

قاچاق سبب اختلال و از هم گسیختگی در نظم و برنامه‌ریزی‌های تولیدی شده و موجب افزایش هزینه‌های جانبی می‌شود. این هزینه‌ها که متوجه تولید کنندگان داخلی است قیمت تمام شده کالا را به میزانی که نتواند با کالاهای وارداتی برابر می‌کند بالا می‌برد. این امر تمایل به شروع و ادامه فعالیت‌های تولیدی را کاهش می‌دهد و سطح نهایی آن پایین می‌آید. از یک طرف کاهش تولید باعث افزایش بیکاری و به تبع آن فقر خواهد شد. این در حالی است که سرمایه‌گذاری در امور تولیدی، کلید رونق فعالیت‌های اقتصادی، رشد تولید ناخالص داخلی، افزایش اشتغال، رشد درآمد سرانه و ... است.^۳ از طرف دیگر، کاهش تولید داخلی ناشی از قاچاق سبب کم شدن رقابت‌پذیری می‌شود و کشوری که در آن رقابت‌پذیری کم شد، سهمش از کل صادرات اجناس کم و به واردات اضافه می‌شود. در نهایت این کاهش بهره‌وری و تنزل اقتصادی، موجب عقب ماندگی صنعتی نسبت به سایر کشورها و بازماندن از توسعه در معیارهای جهانی خواهد شد.^۴

عمده‌ترین زمینه‌های ناکارآمدی نظام‌های مقابله با قاچاق جذب شدید بیکاران به مناطق آزاد، غلبه فرهنگ قاچاق، الگوی مصرف تجملی، فقدان نگاه ضدارزشی به قاچاق، مصرف‌گرایی داخلی، مصرف کالای لوکس، رانت‌خواری، افول فعالیت‌های اقتصادی و تجاری و ... است. و عمده‌ترین راهکارهای مقابله با پدیده خصوصی‌سازی، سرمایه‌گذاری، حذف مقررات دست و پاگیر، اصلاح الگوی مصرف، کمک به شکوفایی فعالیت‌های صحیح اقتصادی و تجاری، معرفی الگوی صحیح، صرفه‌جویی ارزی و ... است.

۵- مبارزه با مفاسد اقتصادی در جهت پیشبرد فعالیت‌های تجاری

وظایف سازمان تعزیرات حکومتی در دو بخش اختصاصی و مشترک با سایر سازمان‌ها به شرح ذیل می‌باشد:

الف- اختصاصی:

عمدتاً شامل رسیدگی به تخلفات اقتصادی، صدور حکم، اجرای حکم، تجدیدنظر و رسیدگی به شکایات.

ب- مشترک:

-همانگی با وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه‌های علوم پزشکی در امر رسیدگی به تخلفات موضوع قانون

تعزیرات حکومتی امور بهداشتی و درمانی پیرامون تشکیل کمیسیون‌های ماده ۱۱ قانون اخیر الذکر.

۱- علیرضا، مقدسی، بررسی ابعاد قاچاق کالا و ارائه راه‌کارهایی جهت هدایت آن به مسیرهای اقتصادی کشور، پایان‌نامه دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز، ۱۳۸۰، ص ۷۴.

۲- سبزواری، میترا، عمده‌ترین علل اقتصادی، سیاسی و فرهنگی - اجتماعی پدیده قاچاق، مجله بررسی‌های حقوقی، سال اول، ۱۳۹۰، ص ۲۴.

۳- جعفر، نوری، پیامدهای اقتصادی و راه‌کارهای کنترل پدیده قاچاق، سازمان تعزیرات حکومتی، ۱۳۸۸، ص ۸۷.

۴- علیرضا، آقازاده، مجموعه کامل قوانین و مقررات قاچاق کالا و ارز، انتشارات آثار اندیشه، ۱۳۹۰، ص ۵۴.

-هماهنگی با سازمان‌های شاکی، ادارات مامور وصول درآمدهای دولت (شامل: نیروی انتظامی، وزارت اطلاعات، بانک مرکزی، گمرک، دخانیات و شیلات...) در رابطه با برخورد با پدیده قاچاق.

-هماهنگی با ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز وزارت کشور در امور مبارزه با پدیده قاچاق کالا و ارز.

-هماهنگی با گمرک و نظام بانکی کشور در امر رسیدگی به تخلفات ورود موقت کالا، عدم ایفای تعهدات وارد کنندگان، تولید کنندگان و همچنین صادر کنندگان در قبال دریافت ارز و خدمات دولتی.

مطابق بخشنامه‌ای که برای گشت مشترک سراسر کشور تنظیم و ارسال شده است، بر اساس آن، مدیران اجرایی سازمان تعزیرات حکومتی موظفند نسبت به اجرای طرح سراسری گشت‌های مشترک در قالب نظارت بر عملکرد واحدهای عرضه کننده انواع محصولات مرتبط با اصناف در فعالیتهای تجاری واحدهای مربوطه به همراه رؤسای شعب تعزیرات حکومتی به صورت روزانه و در قالب اکیپ‌های گشت مشترک در بازار حاضر می‌شوند و با مشاهده کوچکترین تخطی از قوانین، برخورد قاطع خواهند داشت.^۱ که این جدیت در نظارت و پیشگیری از تخلفات می‌تواند اثرات قابل توجهی بر فعالیتهای اقتصادی و تجاری سالم در سطح کشور بگذارد.

یکی دیگر از ابتکارات سازمان تعزیرات حکومتی در جهت ارتقای فعالیتهای تجاری و اقتصادی خرد و کلان کشور، با هدف مقابله با تخلفات احتمالی در حوزه‌های مختلف، همکاری و ارتباط این سازمان با وزارت بازرگانی است. یکی از مهم‌ترین اثرات این همکاری تثبیت قیمت‌ها در بازار کشور بعد از اجرایی کردن قانون هدفمندی یارانه‌ها و کمک به رشد و شکوفایی اقتصادی کشور است. گفتنی است عملکرد و اقدامات این سازمان در تقابل با مردم و کسبه نیست بنابر این سازمان مذکور ضمن اعمال قانون از حقوق فروشنده و خریدار در حوزه‌های مختلف دفاع و همچنین از سودجویی افراد فرصت طلب در این بخش‌ها جلوگیری خواهد کرد.^۲

البته نکته اینجاست که به گفته مدیر کل تعزیرات حکومتی استان تهران مطابق قانون، تعزیرات حکومتی یک نهاد رسیدگی کننده است و نه نظارت کننده. نظارت و بازرسی از فعالیتهای اصناف بر اساس قانون بر عهده اتاق اصناف و اتحادیه‌های صنفی است، اما قانون این اختیار (و نه الزام) را به تعزیرات حکومتی داده است که تحت عنوان گشت‌های مشترک نظارتی، بر فعالیتهای اصناف نظارت کرده و در صورت مشاهده تخلفات واحدهای صنفی، اعمال قانون کند. چنانچه اتاق اصناف به نحو شایسته بر اصناف نظارت کند و گزارش تخلفات را به اداره کل تعزیرات حکومتی ارسال کند، رسیدگی خواهند شد. بنابر این یکی از اهداف سازمان تعزیرات حکومتی اداره کل تعزیرات حکومتی تهران بر رفع مشکلات موجود صنفی است. حتی این سازمان در موضوع رفع سد معبر که خود موجب بروز مشکلات عدیده در فعالیتهای تجاری و اقتصادی جامعه و بالاخص اصناف می‌گردد نیز از ظرفیت قانونی خود استفاده‌های بسزایی کرده است.^۳

کارآمدی سیستم نظارت بر بازار، کمک فراوانی به توسعه اقتصادی و آرامش در جامعه می‌کند که در این زمینه هنوز جای کار فراوان وجود دارد. سازمان تعزیرات حکومتی به عنوان حلقه آخر نظارت بعد از اتحادیه‌ها، اصناف و مردم، موضوع تخلفات را در صورتی که احراز کند از طریق سازمان پیگیری می‌کند. در نهایت چنانچه مردم از عملکرد برخی دستگاه‌ها یا شرکت‌های دولتی

1- <http://zanankhabar.ir>.

2- <http://mehrnews.com/news/1243538>.

3- <http://www.aftabir.com/news/article/view/2014/11/05/564200>

و غیردولتی که در قبال اخذ بها، خدمت یا کالایی را به مردم ارائه می‌دهند شکایاتی داشته باشند در اسرع وقت به آنها رسیدگی خواهد شد.^۱

همانطور که گذشت، تعزیرات حکومتی که مرجع رسیدگی کننده به تخلفات اقتصادی است؛ با انجام گشت‌های مشترک با دستگاه‌های نظارتی مانند سازمان صنعت، معدن و تجارت و نیز اتاق اصناف و دانشگاه علوم پزشکی، با حضور در سطح شهر و بازرسی از انواع فعالیت‌های تجاری و اقتصادی، به تخلفات آنان به صورت حضوری رسیدگی می‌کند. همچنین در بخش کالاها و خدمات رسیدگی به تخلفات خرده فروشی واحدهای صنفی و تخلفات عمده واحدهای تولیدی و همچنین به تخلفاتی از قبیل فروش اجباری بیمه و عدم رعایت تعرفه‌های حق بیمه، اضافه دریافتی و... مربوط به خودروها و موتور سیکلت‌ها از جمله مسوولیت‌ها و صلاحیت‌های این سازمان محسوب می‌شود.

۶- نتیجه گیری

سازمان تعزیرات حکومتی از یک سو صلاحیت رسیدگی به تخلفاتی چون گران‌فروشی، احتکار، قاچاق کالا و ارز، و... و از دیگر سو اختیار نظارت بر فعالیت‌های اصناف را دارا می‌باشد. هرچند بسیاری از اهل خبره و حقوقدانان ایراداتی چون تحت نظارت قوه مجریه بودن و نداشتن تخصص حقوقی کافی پرسنل سازمان و... را به این سازمان می‌گیرند، اما نمی‌توان خدمات تأثیرگذار این سازمان را که یک نهاد شبه قضایی محسوب می‌شود، در رونق اقتصادی، فعالیت‌های تجاری و سالم‌سازی محیط کسب و کار نادیده گرفت.

این سازمان جهت برقراری عدالت اقتصادی در راستای امنیت حقوق مصرف‌کننده، جلوگیری از اجحاف حقوق شهروندی، مبارزه با افراد سودجو و فرصت‌طلب، جلوگیری از هرج و مرج اقتصادی، وظایف خود را در دو بخش اختصاصی و مشترک با سایر سازمان‌ها، وزارت‌خانه‌ها و دیگر ادارات به انجام می‌رساند.

جهت رسیدگی به پرونده‌های مطروحه، هر شعبه با تشخیص صلاحیت یا عدم صلاحیت خود شروع به دادرسی می‌کند. جهت رسیدگی عادلانه‌تر، دادرسی در این سازمان در دو هیأت بدوی و تجدیدنظر صورت می‌پذیرد که اشخاص پیش‌بینی شده در قانون حق تجدیدنظرخواهی از آرای شعب بدوی را دارند. غیر از موارد مذکور شعب عالی تجدیدنظر نیز در موارد خاصی جهت رسیدگی بهتر، به شکایت اشخاص رسیدگی می‌کند. پرونده‌های این سازمان با شکایت اشخاص حقیقی یا حقوقی و گزارش سازمان‌های بازرگانی، گزارش اتحادیه و واحدهای بازرسی و نظارت مجامع امور صنفی، گزارش انجمن‌های حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان، گزارش سازمان بازرسی کل کشور و سایر مراجع قضایی و دولتی و انتظامی و همچنین اعلام اطلاعات و اخبار، گزارش مردمی، شروع و توسط شعب مربوطه با مدد کارشناسان خبره، رسیدگی و موکول به صدور رأی می‌شوند. طرفین پرونده حق استفاده از وکیل را دارند. شعبه رسیدگی‌کننده می‌تواند با توجه به وضع متهم یکی از قرارهای کیفری را که حتی‌الامکان منجر به بازداشت متهم نشود، صادر کند.

سازمان مذکور در عین حال با انجام گشت‌های مشترک با دستگاه‌های نظارتی مانند سازمان صنعت، معدن و تجارت و نیز اتاق اصناف و دانشگاه علوم پزشکی، با حضور در سطح شهر و بازرسی از انواع فعالیت‌های تجاری و اقتصادی، به تخلفات آنان به صورت حضوری رسیدگی می‌کند. پر واضح است با تحقق و اجرایی شدن وظایف محوله به تعزیرات حکومتی، رونق اقتصادی، سلامت و شادابی بازار و اقتصاد از طریق خصوصی‌سازی، سرمایه‌گذاری هدفمند، حذف مقررات دست و پاگیر، اصلاح الگوی

1- <http://www.javaneirani.com>.

مصرف، کمک به شکوفایی فعالیتهای صحیح اقتصادی و تجاری، معرفی الگوی صحیح، صرفه‌جویی ارزی و... به شکل چشم‌گیری خود را نشان می‌دهد و موجب می‌شود فعالیتهای تجاری در فضایی سالم روند رشد خود را پی بگیرد.

منابع و مأخذ:

- اعظمی چهار برج، حسین - محمدزاده، علی؛ نحوه عملی رسیدگی در شعب سازمان تعزیرات حکومتی (بدوی - صنفی) (کلیات الی قرارهای تأمین)، ۱۳۹۲.
- جعفر، نوری، پیامدهای اقتصادی و راه کارهای کنترل پدیده قاچاق، سازمان تعزیرات حکومتی، ۱۳۸۸.
- روزنامه حمایت ۱۳۹۳/۰۳/۱۹.
- سبزواری، میترا، عمده ترین علل اقتصادی، سیاسی و فرهنگی - اجتماعی پدیده قاچاق، مجله بررسی های حقوقی، سال اول، ۱۳۹۰.
- شمس، عبدالله، آیین نامه ی سازمان تعزیرات حکومتی، نشر دراک، اسفند ۱۳۹۱.
- طیبیان، محمد، اقتصاد کلان، نشر بازتاب، آذر ۱۳۸۸.
- عباسی، محمود، تعزیرات حکومتی امور بهداشتی و درمانی، انتشارات حقوقی، ۱۳۸۲.
- علیرضا، آقازاده، مجموعه کامل قوانین و مقررات قاچاق کالا و ارز، انتشارات آثار اندیشه، ۱۳۹۰.
- علیرضا، مقدسی، بررسی ابعاد قاچاق کالا و ارائه راه کارهایی جهت هدایت آن به مسیرهای اقتصادی کشور، پایان نامه دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز، ۱۳۸۰.
- مجموعه تنقیح شده قوانین و مقررات تعزیرات حکومتی، انتشارات ریاست جمهوری، ۱۳۹۳.
- مجموعه قوانین سال ۱۳۶۹، تهران، روزنامه رسمی کشور.
- مجموعه مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام (دبیر خانه مجمع تشخیص مصلحت نظام)، اداره کل ارتباطات دبیرخانه مجمع، تهران، ۱۳۸۸.
- مرکز اسناد انقلاب اسلامی، فرهنگنامه نهادهای انقلاب اسلامی، مدخل "سازمان تعزیرات حکومتی" از محمد زرنگ، در دسترس در پایگاه دانشنامه های انقلاب اسلامی و تاریخ ایران، بازیابی: ۲۰ مهرماه ۱۳۹۲.
- میرزایی، علیرضا، محشی قوانین و مقررات مربوط به تعزیرات حکومتی، انتشارات بهنامی، ۱۳۹۲.
- یعقوبی، عبدالهاشم، روش رسیدگی عملی به پرونده ها در شعب سازمان تعزیرات حکومتی بانضمام قانون تعزیرات حکومتی، انتشارات فردوسی، ۱۳۸۱.
- تولیت، سید عباس، صلاحیت عام محاکم دادگستری و صلاحیت شعب تعزیرات حکومتی، دیدگاه های حقوقی، ۱۳۷۹، شماره ۱۷ و ۱۸، ص ۱۲.
- یعقوبی، عبدالهاشم، روش رسیدگی عملی به پرونده ها در شعب سازمان تعزیرات حکومتی بانضمام قانون تعزیرات حکومتی، انتشارات فردوسی، ۱۳۸۱.
- عباسی، محمود، تعزیرات حکومتی امور بهداشتی و درمانی، انتشارات حقوقی، ۱۳۸۱.
- هداوند، مهدی - سهرابی، مجید، نظام حقوقی رسیدگی به تخلفات صنفی در سازمان تعزیرات حکومتی، انتشارات جنگل، ۱۳۹۰.

سایت‌ها:

- <http://zanankhabar.ir>.
- <http://mehrnews.com/news/1243538>.
- <http://www.aftabir.com/news/article/view/2014/11/05/564200>
- <http://www.javaneirani.com>.
- www.tazirat.gov.ir.
- www.teh.tazirat.gov.ir.
- <http://rc.majlis.ir/fa/law/show/99598>.